

פרי פקודי ("שקלים"). תשע"א  
נא לשמור על קדושת הגליון !

# "זְכוּרֹן מֵאִיר"

## מלחמה לה' בעמלק

[השלמה לעלון הקודם.

עפ"י "לקט שיחות מוסר" מאת מרן ראש הישיבה הג"ר אייזיק שר זצ"ל (ח"ב)]

עמלק ירד לדיוטא התחתונה של כפירה בעיקר, והאמונה בה' שנואה עליו תכלית-שנאה, עד שהיה מוכן למסור נפשו במלחמתו נגד עם ישראל המאמינים בה' יתברך ומפרסמים לכל יושבי-תבל את מעשי ה' נסיו ונפלאותיו.

\*

\*

\*

[עפ"י "אור יהל" (ח"ב עמ' ע"ה) מאת מורנו הג"ר לייב חסמן זצ"ל  
המנהל הרוחני ישיבת חברון "כנסת ישראל"]

ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו וגו'. ובמד"ר: אמר להתך, לך אמור לה, בן-בנו של "קרהו" (=עמלק) בא עליכם, הדא הוא דכתיב "אשר קרך בדרך".  
במגילה דף יב. מפני מה נתחייבו שונאייהן של ישראל שבאותו הדור כליה, אמרו (תלמידיו של רשב"י): מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. וכו'.  
אין הכונה שאכלו מאכלות אסורות וכו', והרי רש"י אומר שמרדכי והמן היו שרי-המשקים במשנה אחשורוש. אלא שהעונש הוא על מה ש"נהנו" בעוד אחשורוש מוציא את כלי המקדש ושותה בהם יין, במקום להתעלף לבכות או לכל-הפחות להאנח, וזה היה אפשרי רק ע"י "קרירות" שבאה מכחו של עמלק, כי זה כל עיקר תועבת עמלק ימ"ש שקירר את ההרגש בלבות בני-ישראל בעבודת ה' יתברך, ורחמנא ליבא בעי, ולכן מדה כנגד מדה בא עליהם "בן-בנו של קרהו".

\*

\*

\*

## לקט הלכות פרשת שקלים

שבת שחל בה ראש חודש אדר (בשנה מעוברת: אדר ב'), נקראת "שבת פרשת שקלים", ומוציאים בה שלושה ספרי-תורה, וקוראים פרשת השבוע - ששה קרואים (ובמקום שנהגו להוסיף מוסיפים), הקרוא השביעי לקריאת ראש חודש (ומתחילים "וביום השבת"), והמפטיר ל"פרשת שקלים" (לזכרון מצות מחצית השקל). ומפטירים "ויכרות יהודע" כיון שסיום הקריאה היה פרשת שקלים.

אם טעו וקראו פרשת שקלים לפני קריאת ראש-חודש, מפטירים בשל ראש חודש. אם שכחו ולא קראו פרשת שקלים, מוציאים ספר-תורה וקוראים בברכות ואומרים קדיש ומפטירים בלא ברכה. (יל"ע אמאי לא ייאמר הקדיש לאחר ההפטר).  
ואם ראש חודש חל בחול, שבת שלפניו נקראת "שבת פרשת שקלים", וקוראים למפטיר "פרשת שקלים", ומפטירים "ויכרות יהודע" גם אם חל ראש-חודש למחרת.

## הערה

בשו"ע (סי' ש"ח סמ"ד): כלי שנתרועע לא יטלו ממנו חרס לכסות בו או לסמוך בו. ובמשנ"ב (ס"ק קנ"ו, ומקורו ב"לבוש" ועוד אחרונים) דטעם האיסור משום דהוי "תיקון כלי". ומהמשך דברי המשנ"ב נר' דהוי מלאכה מדאורייתא.

והנה בשו"ע (סי' ש"מ ס"ג): אין שוברים החרס ואין קורעין הניר, מפני שהוא כמתקן כלי. ובמשנ"ב (ס"ק מ'): אין שוברין החרס וכו' כדי להניח עליהם וכי האי גוונא.

ושמעתי להקשות דא"א לומר שהוזכר פעמיים חד דינא שאסור לשבור חרס כדי להשתמש בו, דהא דינא דסי' ש"ח מקורו מברייתא שבת דף קכד: מגופה שנכתתה וכו' ולא יספות ממנה שבר לכסות בה את הכלי ולסמוך בה כרעי המטה, ודינא דסי' ש"מ מקורו ממתני' ביצה דף לב: אין שוברין את החרס ואין חותכין הנייר לצלות בו מליח, ובגמ', מאי טעמא, משום דקא מתקן מנא. ומשמע דבכל דוכתא הוי ענין בפני עצמו, ותו קשיא דבמשנ"ב משמע דבסי' ש"ח הוי מלאכה דאורייתא, ולשון שו"ע סי' ש"מ (וכן ברמב"ם) משמע דהתם הוי איסור מדרבנן ואע"פ דבסי' ש"מ שוברו כדי להשתמש בו שימוש גמור (להניח בו או לצלות בו) משא"כ בסי' שח ששוברו כדי לכסות בו או לסמוך בו.

ולכ' היה אפשר לומר (ודלא כה"לבוש" הנ"ל), דבסי' ש"ח האיסור משום "סותר" מדרבנן, דגזרו אע"פ שאין סתירה בכלים אם אינה סתירה גמורה, (אולי משום דאפשר לטעות בגדר "נכתתה"), ודוקא כשעושה כן כדי לכסות בה או לסמוך בה כמבואר בברייתא. וכדי להדגיש שבכל כלי כך הוא, נקטו הרמב"ם והשו"ע "כלי" ולא דוקא מגופה).

וזה ניחא לדעת הר"מ דחייב גם בסותר ע"מ לתקן. וצ"ע.

והעירוני דלפי מה שנקטו בדעת הרמב"ם דגם בכלי שלם אמרינן "אין סתירה בכלים", מדלא הזכיר (פכ"ג מה"ל שבת ה"ב) בהיתר שבירת החבית דדוקא ב"מוסתקיי", ליתא לכל הנ"ל דלעולם אין האיסור מדאורייתא, [מיהו לפי דברי החזו"א (סי' נ"א) דהטעם דאין איסור דאורייתא הוא משום שכונתו היא ליטול הגרוגרות שבתוך החבית, יל"ע אם אפשר לומר כנ"ל וצ"ע].

\*

\*

\*

## תוכן דברי רבינו בעל "קצות-החושן" סי' ל"ט סק"א

הש"ך נקט דלהרא"ש שעבודא לאו דאורייתא חוץ ממלוה הכתובה, מדכ' דאין גובה מעבדי דכמטלטלי הם. וק' ע"ד הש"ך דב"ק דף יד: מתבאר דאין גובין מעבדי אף דנזקין הוי מלוה הכתובה בתורה.

ונר' דלא כהש"ך, דכיון דמדאורייתא מטלטלי משתעבדי כמוש"כ הרשב"א, וכל החילוק דמטלטלי לאו כמקרקעי חידשוהו רבנן, לכן הנידון בעבדים הוא לענין מה שחידשו חכמים והווי כמטלטלי.

וראיה לזה, מדלענין אגב, מלבד שאין נקנין מטלטלין אגב עבדים, חזינן שגם אין עבדים נקנין אגב קרקע, [ומוכח דלא אזלינן לפי דינם בעצם].

ולד' הרשב"א דמטלטלי משתעבדי מדאורייתא י"ל קו' [הר"ן] היכי משכח"ל שבועה ביורשין [דנתמעטה] ובעכ"ר דליכא קרקע או שמחל שעבוד הקרקע.

והא דמשביע עד מיתה חשיב "משביע עדי קרקע" אע"ג דלר"פ סגי שמה"ת נאמן [כ"מלך"], לתוס' דכל נאמנותו מדרבנן ל"ק, וגם להרשב"א י"ל דמ"מ "מדרש כתובה" מדרבנן.

למ"ד שעל"ד אף במלוה הכתובה [וכ' תוס' אפי' שעבדן בפירושו], צ"ל דלא ס"ל לדרשה דממעטא "שבועת היורשין".

ודין הענקה [למ"ד שעלי"ד], אולי הוי חוב עצמם וצ"ע, ויעויי רא"ש ב"מ דמזון האשה והבנות אין גובין ממשועבדין מטעם "קולי כתובה", ומ' דלולא זה הוה "חוב עצום".

בגיטין דף נ. נחלקו בשט"ח על היתומים וכתוב בו שבה, ופי' תוסי' דפליגו בשעב"ד, והרשב"א כ' דמהני שעבדן בפירוש גם למ"ד שעלי"ד.

והפנ"י הק', חדא ארי"ף ורא"ש שפסקו שעבד"א איך פסקו בפירוש לו השבח דבזיבורית מיורשים, ותו הא אביי ס"ל "למפרע הוא גובה" ובעכ"ר דשעבד"א.

ונר' דגם אם שעבד"א "שעבדן בפירוש" לא מהני לר"י ואביי, ורבא פליג, ובה מובן החילוק דבנזקין גובה מיתומים גדולים ובפירוש לו השבח אינו גובה אפי' מיתומים גדולים.

אינו נשבע אכפירת שע"ק, גם כשתיקנו שאין גובין מלקוחות (כגון בליכא שטר), דמיניה איתא לשע"ק, ומוכח לפי"ז דלמ"ד שעלי"ד אפי' מיניה ליתא לשע"ק.

כ' רמב"ן דמשום פריעת בע"ח מצוה, מכין אותו, וגם נחתינן מדין "כפייה". – והכי מוכח מכמה דוכתי דאף למ"ד שעלי"ד "נחתינן".

בצדקה, להר"מ נחתינן ולהרשב"א לא, והר"ן כתב דוקא בפניו. – ויל"פ דברי הר"ן דשעבדן ליכא, וכפייה איכא רק "בפניו".

והנה ק' אמאי ברבית ליכא כפייה דנחתינן [ורק כפייה ד"מכין"], וי"ל דמדדירשין פטורין מוכח דליכא שעבדן, - ולענין צדקה לפמשי"כ ס"י ר"צ איכא שעבדן וכמלה הכתובה, ושלא בפניו כ' הכס"מ משום דיכול ליתן במקום שנמצא.

לעי"נ ר' דב"ר שניאור זלמן ז"ל נלבי"ע כ"ג מרחשון תשי"ע ולעי"נ מרת עדינה ב"ר בנימן ע"ה נלבי"ע ט' כסלו תשי"ע ולעי"נ מרת גיטל ב"ר משה דוד נלבי"ע י"ב טבת תשי"א ולעי"נ ר' אשר אלכסנדר ב"ר שלמה ישעיהו הלוי ז"ל נלבי"ע כ' טבת תשי"ע ולעי"נ ר' אלימלך ב"ר שלום ז"ל נלבי"ע כ"ו טבת תשי"ח ולעי"נ ר' יהושע העשיל ב"ר ישעיהו הלוי ז"ל נלבי"ע ל' שבט תשי"ג ולעי"נ ר' אברהם אהרן ב"ר אליעזר דוד ז"ל נלבי"ע ו' ניסן תשס"ט ולעי"נ ר' שמואל יצחק ב"ר אליעזר ז"ל נלבי"ע י"ח אייר תשס"ט

\* \* \*

נא להעתיק בתפילה ולעורר רחמי שמים, לרפואת הרב רפאל מיכאל בן רייץ, ולרפואת האברך רפאל שמואל בן יפה  
(בגורי הישיבה הק' שנפצעו קשה בתאונת דרכים)  
לרפוי"ש בתושח"י

e-mail ניתן לזמין את הטלון באימייל -

[zichronmeir@shtaygen.co](mailto:zichronmeir@shtaygen.co)

יוצא לאור ע"י כולל "זכרון מאיר" – חניכי סלבודקה  
מקום הלימוד: בית-המדרש סלבודקה – דרכי-אי"ש

רח' האדמו"ר מגור 16, זכרון-מאיר בני-ברק

טל': 050-4125547

כתובת למכתבים:

ת. ד. 557, בני-ברק 51104

Address for letters:

P. O. B. 557 Bnei Brak 51303 Israel

The bank's details for wire transfers

The first international bank of Israel ltd.

Branch: pagi bnei-brak no: 188

Branch adres: 42, chazon ish st.

Bnei-brak 51511

Swift code: firbilitxxx

Iban: il 4505218800000435120

Name: kollel zichron meir

כתובת עמותת "בית יוסף קדימה" ת. ד. 722 קדימה 62920 (ביהמ"ד רח' מיימון 13), ע"ד 580447498

שיעור בהלכות שבת מתקיים בס"ד (בחורף) במוצאי שבת קודש בשעה 9.00

(בקיץ) ביום ששי בשעה 10.00 לפנה"צ

**הציבור מוזמן**

**השיעור בכולל קדימה, מתקיים בס"ד ביום ראשון בשעה 5.00.**